

5-częściowy schemat, który podniesie jakość Twojej pracy z ChatGPT (wersja dla nauczycieli).

Większość osób używa AI jak magicznej kuli: wrzuca ogólnik, dostaje ogólnik. Ja też tak miałem — dopóki nie poukładałem promptów w prosty, 5-częściowy schemat. Od tego czasu: mniej poprawek, więcej gotowców do klasy i dokumentacji. Poniżej masz dokładny sposób konstruowania promptów + szkolne przykłady, żebyś mógł od razu działać.

Dlaczego prompty nauczycieli często zawodzą.

„*Napisz konspekt lekcji o AI.*” — a jaki poziom? jaka forma? ile minut? jakie metody? dla kogo? Bez tego model zgaduje i zwykle trafia w „byle co”. To jak prośba „*zrób mi stronę szkoły*” bez wytycznych. Dostaniesz coś, ale nie to, czego potrzebujesz. Rozwiązaniem nie jest „lepszy model”, tylko **lepsze prompty**.

5-częściowy schemat promptu.

Nie zawsze musisz używać wszystkich elementów, ale im więcej, tym lepszy wynik:

1) Rola 2) Zadanie 3) Kontekst i ograniczenia 4) Format 5) Kryteria jakości

Poniżej każdą część wyjaśniam + **3 przykłady zastosowań edukacyjnych** do skopiowania.

1) Rola — powiedz AI, kim ma „być”

Źłe: „*Napisz e-mail.*”

Dobrze: „*Jesteś wychowawcą klasy II z 10-letnim stażem, piszysz do rodziców językiem życzliwym i konkretnym.*”

Dlaczego działa: model sięga po odpowiednie wzorce języka i decyzji.

3 przykłady do szkoły:

1. „*Jesteś metodykiem edukacji wczesnoszkolnej. Twoje odpowiedzi są proste, konkretne, z przykładami aktywności.*”
2. „*Jesteś szkolnym pedagogiem. Formułujesz treści empatycznie, unikasz etykietowania, proponujesz kroki wsparcia.*”
3. „*Jesteś egzaminatorem ósmoklasisty. Udzielasz wskazówek zgodnych z wymaganiami egzaminacyjnymi.*”

2) Zadanie — powiedz, co dokładnie ma powstać

Źłe: „*Pomóż z matematyką.*”

Dobrze: „*Napisz 8 zadań tekstowych dla klasy IV o ułamkach zwykłych (poziom podstawowy/średni), z odpowiedziami i krótkimi podpowiedziami.*”

Składniki mocnego zadania: czasownik + format + parametry + cel.

3 przykłady do szkoły:

1. „*Przygotuj konspekt 45-minutowej lekcji (cel, sukces kryteria, przebieg minutowy, materiały).*”
2. „*Stwórz 10 krótkich pytań do szybkiej diagnozy po rozdziale o pogodzie (jednokrotnego wyboru, klucz odpowiedzi).*”
3. „*Napisz komunikat do rodziców (max 120 słów) o wycieczce, wersja: serdeczna i formalna.*”

3) Kontekst i ograniczenia: daj dane, ramy i granice

To tutaj najczęściej brakuje informacji.

Co podać: wiek/etap, potrzeby uczniów, co już robili, zasoby, czego unikać.

3 przykłady do szkoły:

1. „*Klasa II, 22 uczniów, 4 z trudnościami w koncentracji; mamy kolorowe klocki i tablicę multimedialną; unikaj trudnych terminów.*”
2. „*Lekcja historii w klasie VII; uczniowie znają pojęcia: rozbiory, konstytucja; potrzebujemy aktywności z krótkimi tekstami źródłowymi.*”
3. „*Zajęcia integracyjne na początku roku; celem jest budowanie zaufania; wyklucz zabawy wymagające bliskiego kontaktu fizycznego.*”

4) Format i struktura — powiedz, jak ma wyglądać wynik

Źle: „Daj pomysły.”

Dobrze: „Podaj 6 pomysłów w tabeli: Nazwa aktywności | Czas | Materiały | Przebieg w 3 krokach | Modyfikacje SEN.”

Dlaczego działa: dostajesz gotowca do użycia, a nie ścianę tekstu.

3 przykłady do szkoły:

1. „Ułóż scenariusz w sekcjach H2: Cel, Kryteria sukcesu, Przebieg (minuta po minucie), Ewaluacja, Dostosowania.”
2. „Zaproponuj kartę pracy w Markdown: trzy zadania, każde: polecenie, przykład, miejsce na odpowiedź.”
3. „Stwórz rubrykę oceniania (4 poziomy): Kryterium | Poziom A/B/C/D | Opis zachowań/produktów.”

5) Kryteria jakości — powiedz, co znaczy „dobrze”

Źle: „Zrób to porządnie.”

Dobrze: „Odpowiedź ma być: konkretna (przykłady), wykonalna w 45 min, prostym językiem (kl. I–III), z dostosowaniami dla uczniów z trudnościami w koncentracji.”

3 przykłady do szkoły:

1. „Unikaj żargonu; każde pojęcie zdefiniuj jednym zdaniem dla dziecka.”
2. „Dodaj alternatywę bez sprzętu TIK.”
3. „Do każdej aktywności dołącz checklistę materiałów i czas trwania.”

Wszystko razem — przykłady „przed i po” (wersje szkolne)

Przykład A: Konspekt lekcji

- **Przed:** „Napisz lekcję o wiośnie.”
- **Po (5 części):** Rola: metodyk edukacji wczesnoszkolnej. Zadanie: konspekt 45 min o wiośnie dla kl. I. Kontekst: klasa liczna, 5 ucz. łatwo się rozprasza, mamy rzutnik. Format: H2 (Cel, Kryteria, Przebieg minuta po minucie, Materiały, Dostosowania, Ewaluacja). Jakość: prosty język, aktywność ruchowa + praca cicha, modyfikacje SEN.

Przykład B: Wiadomość do rodziców

- **Przed:** „Napisz wiadomość o wycieczce.”
- **Po:** Rola: wychowawca klasy II. Zadanie: 2 wersje (serdeczna, formalna) po 120 słów. Kontekst: zoo, termin, koszt, zgody. Format: akapit + lista 3 punktów organizacyjnych. Jakość: klarownie, uprzejmie, bez dygresji.

Przykład C: Analiza narzędzia

- **Przed:** „Czy ta gra jest ok?”
- **Po:** Rola: nauczyciel informatyki. Zadanie: ocena aplikacji edukacyjnej. Kontekst: kl. IV, cele: tabliczka mnożenia, 20 min stacji zadaniowych. Format: Tabela (Plusy/Minusy/Zgodność z celem/Propozycje użycia/Alternatywa offline). Jakość: konkret, zero marketingu.

Typowe błędy (i szkolne korekty)

1. **Za długi prompt** – celuj w 150–250 słów.
2. **Sprzeczności** – „obszernie, ale 200 słów” — wybierz jedno.
3. **Brak definicji pojęć** – zdefiniuj skróty (np. „rubryka”, „escape room dydaktyczny”).
4. **Brak iteracji** – doprecyzuj: „Dodaj wersję bez komputerów”, „Skróć do 35 min”.
5. **Zakładanie domyślnego stylu** – wskaż: „język dla 8-latków”, „ton empatyczny”.

Zaawansowane techniki (dla nauczycieli)

1) Łańcuch myślenia (step-by-step)

Dodaj: „*Najpierw rozpisz kroki myślenia, potem finalny konspekt.*”

- *Edukacyjne 3x*: diagnoza błędów w wypracowaniu, plan naprawczy z matematyki, dobór lektur uzupełniających.

2) Kilka przykładów (few-shot)

„Oto 2 dobre karty pracy — wygeneruj 3 kolejne w tym stylu.”

- *Edukacyjne 3x*: kolejne zadania z części mowy, analogiczne zadania z ułamków, podobne pytania do lektury.

3) Przykłady negatywne

„Tego unikaj: za trudny język, brak czasu wykonania.”

- *Edukacyjne 3x*: zbyt długie polecenia, brak miejsca na odpowiedź, zbyt wiele nowych pojęć naraz.

4) Iteracyjne udoskonalanie

Najpierw konspekt, potem sekcja „Ewaluacja”, na końcu „Dostosowania SEN”.

- *Edukacyjne 3x*: dobudowa rubryki, wersji skróconej 30 min, scenariusza zastępczego bez TIK.

5) Rola + Antyrola

*„Jesteś metodykiem. **Nie** używasz korpomowy ani modnych haseł.”*

- *Edukacyjne 3x*: jasne polecenia dla I–III, unikanie „edusloganu”, proste definicje.

Twój plan na dziś (60 minut).

- **Krok 1 (10 min)**: Wybierz jedno stałe zadanie (np. konspekt, karta pracy, wiadomość do rodziców).
- **Krok 2 (15 min)**: Napisz prompt z 5 części.
- **Krok 3 (5 min)**: Uruchom i oceń.
- **Krok 4 (10 min)**: Iteruj: „Dodaj materiały z klasy”, „Podaj wersję dla ucznia z ADHD”.
- **Krok 5 (20 min)**: Zapisz jako **szablon**. Zbuduj własną mini-bibliotekę promptów (konspekty, karty, komunikaty, dokumentacja).

Szerszy obraz.

Ten schemat to nie tylko „lepsze odpowiedzi AI”. To **klarowność myślenia**: rola, cel, kontekst, format, jakość. Ćwiczysz precyzję — przydaje się i w klasie, i w pracy zespołowej.

Opanuj 5 części. Potem łam zasady świadomie. Najpierw fundamenty — potem fajerwerki.

Bonus: szybkie mini-szablony do skopiowania:

Lekcja (I–III):

„Jesteś metodykiem edukacji wczesnoszkolnej. Przygotuj konspekt 45 min o [TEMAT]. Klasa: [I/II/III], 20–25 uczniów, 3 z trudnościami w koncentracji. Struktura H2: Cel, Kryteria sukcesu, Przebieg (minuty), Materiały, Dostosowania SEN, Ewaluacja. Język prosty, aktywność ruchowa + cicha. Każda aktywność: czas i materiały.”

Karta pracy:

„Jesteś nauczycielem [PRZEDMIOT]. Stwórz kartę pracy dla klasy [X] o [TEMAT]. 3 zadania (łatwe/średnie/trudniejsze) + odpowiedzi. Format Markdown, miejsce na odpowiedź, piktogramy emocji. Max 1 strona A4.”

Wiadomość do rodziców:

„Jesteś wychowawcą klasy [X]. Napisz 2 wersje komunikatu o [TEMAT]: serdeczną i formalną (po 120 słów). Dodaj listę 3 punktów organizacyjnych i termin odpowiedzi.”